

Dabasdati.lv ieguldījums Latvijas blakšu faunas izpētē

un citas aktualitātes, jauno sezonu gaidot.

Uģis Piterāns
25.II.2023.

Īsa blakšu izpētes vēsture

Straujais sugu pieaugums 21. gadsimtā daļēji noteikti būtu skaidrojams ar daudz plašākām iespējām mūsdienās – g.k. noteikšanas literatūras un citu informācijas resursu (par sugu ekoloģiju, bioloģiju) daudz vienkāršākā pieejamība, kā arī ‘amatieru’ entomologu kustības aktivizēšanās līdz ar dažādu portālu (Dabasdati.lv) izveidi

DABAS DATI

Voldemārs Spuņģis
Uģis Piterāns
Dabasdati.lv

536 **[+120]**

21.gs.

Īsa blak

Gustavs Flors

310

19.gs. vidus

DABAS DATI

Voldemārs Spuņģis

Uģis Piterāns

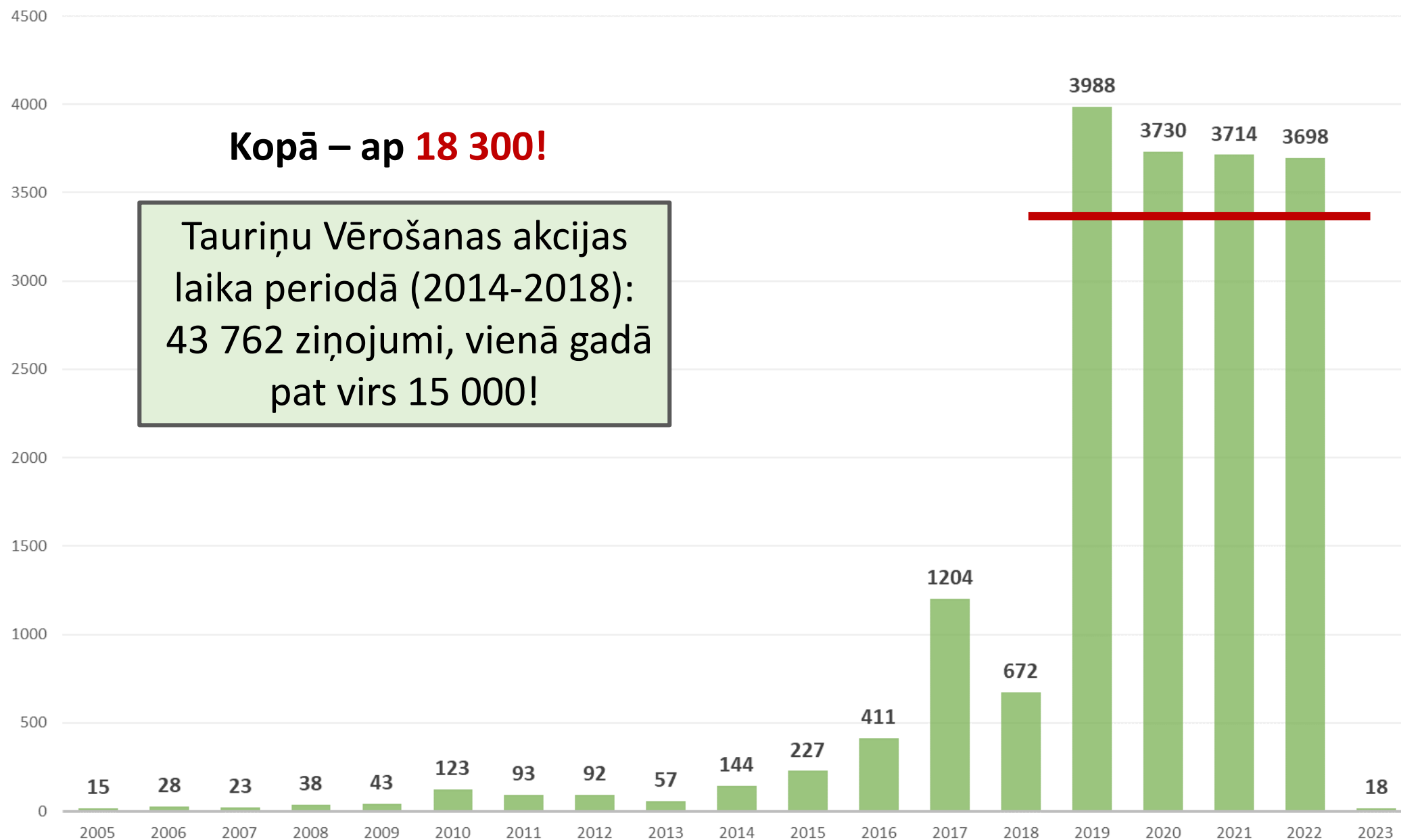
Dabasdati.lv

536

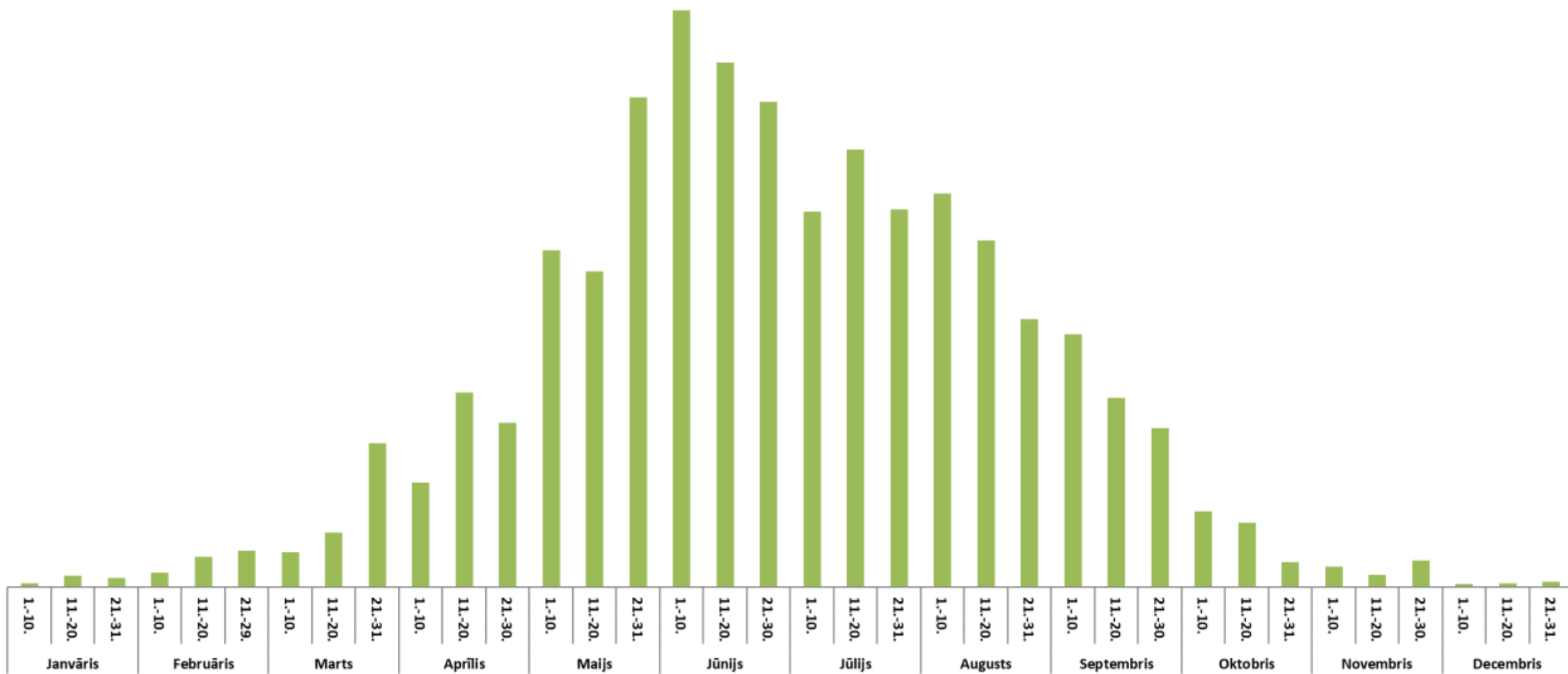
[+120]

!1.gs.

Blakšu novērojumu skaits Dabasdati.lv laika gaitā – ieskaitot līdz sugām nenoteiktos ‘sp.’

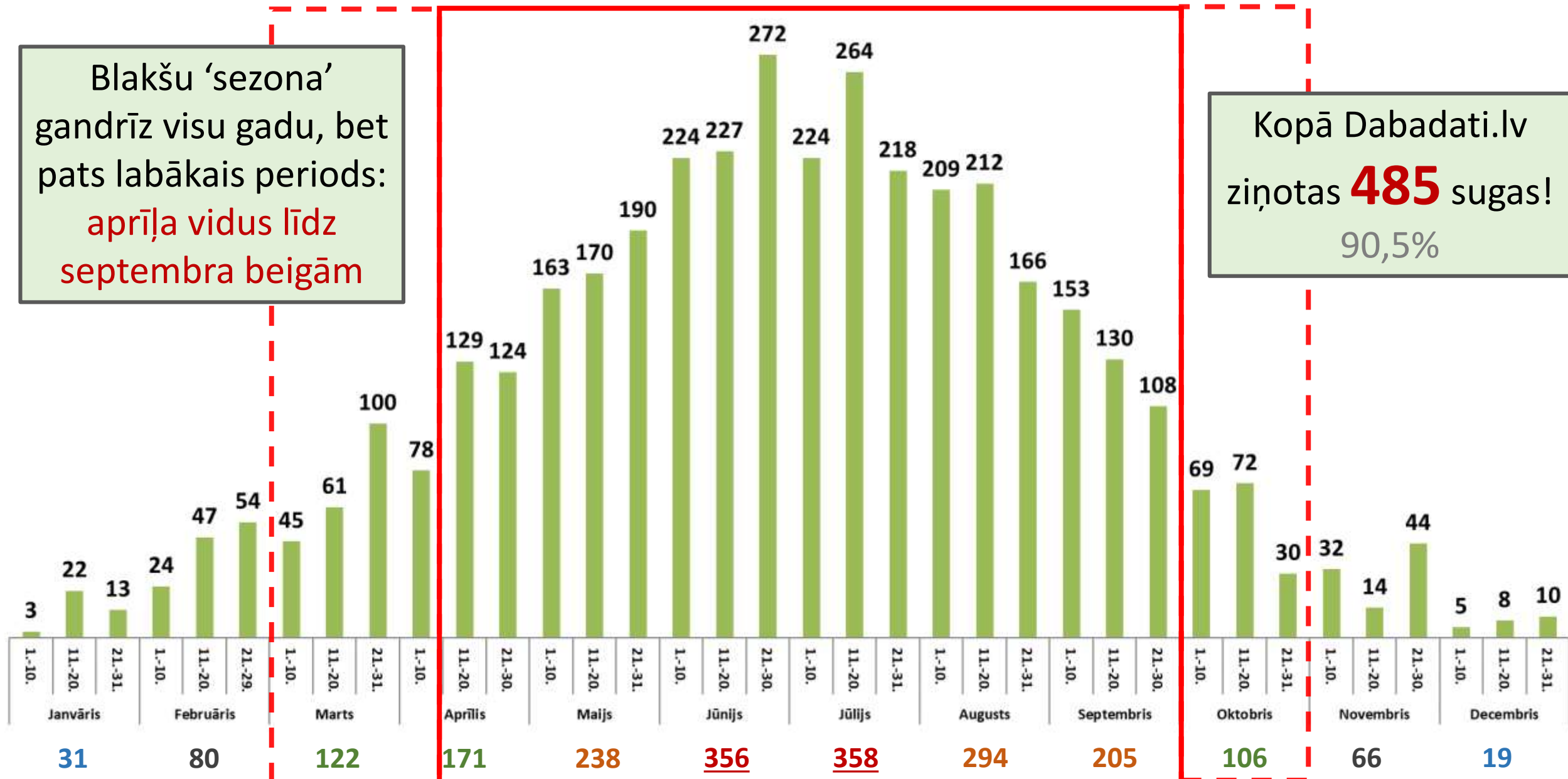
Ziņoto blakšu novērojumu skaits Dabasdati.lv mēneša griezumā

Ziņoto blakšu **sugu** skaits Dabasaki.lv - mēneša 'griezumā'

Blakšu 'sezona'
gandrīz visu gadu, bet
pats labākais periods:
**aprīļa vidus līdz
septembra beigām**

Kopā Dabasaki.lv
ziņotas **485** sugas!
90,5%

Aktīvākie ziņotāji un sugu atradēji:

* - daļēji 'provizoriski'
** - viena suga ieskaitīta abiem

		Novērojumi	Sugas	Jaunas sugas LV*
1	Uģis Piterāns	4851	468	78
2	Mareks Ieviņš	2156	271	15
3	Kārlis Freibergs	1336	311	10**
4	Laima Birziņa	1185	191	1
5	Valda Ērmāne	1098	141	6
6	Laura Taube	604	160	2**
7	Marita Krūze	516	101	1
8	Sandis Laime	484	138	-
9	Mārīte Ramša	404	103	1
10	Gunita Kolle	330	39	-
11	Kristīne Pokratniece	315	80	-
12	Vita Šakele	263	60	-
13	Vēsma Vijupe	227	67	-
14	Edgars Laucis	211	65	-
15	Iveta Leiskina	177	48	-

37 sugas:

‘pārējo’

Dabadata.lv

aktīvistu

pienesums

Latvijas faunas
papildināšanā!

+

A.Balodis – 1

P.Vasks - 1

Jaunas sugas Latvijas faunā

1 Iepriekš Latvijā visnotaļ garantēti sastopamas, bet pētnieku zemās aktivitātes vai citu faktoru dēļ nekonstatēta sugas

2 'Ekspansijas sugas', kam pēc visa spriežot areāli ir būtiski pavirzījušies uz ziemeļiem kopš 2000. gada sākuma.

3 Sugas ar neskaidru statusu – drīzāk vienā vai otrā grupā, bet trūkst datu

Jaunas sugas Latvijas faunā

1 Iepriekš Latvijā visnotaļ garantēti sastopamas, bet pētnieku zemās aktivitātes vai citu faktoru dēļ nekonstatēta sugas

2 'Ekspansijas sugas', kam pēc visa spriežot areāli ir būtiski pavisinājušies uz ziemeļiem kopš 2000. gada sākuma.

3 Sugas ar neskaidru statusu – drīzāk vienā vai otrā grupā, bet trūkst datu

Koku laupītājblaktis (Anthocoridae)
Mīkstblaktis (Miridae)
Zemesblaktis (Lygaeidae)
Airblaktis (Corixidae)

Galvenokārt sugas ar sarežģītāku noteikšanu (tēviņu ģenitāliju preperēšana), specifiskākām dzīvotnēm utml.

Jaunas sugas Latvijas faunā

Novērotāju skaitam būtiska nozīme šādu sugu areāla izmaiņu pamanīšanā!

1 Iepriekš Latvijā visnotaļ garantēti sastopamas, bet pētnieku zemās aktivitātes vai citu faktoru dēļ nekonstatēta sugas

2 'Ekspansijas sugas', kam pēc visa spriežot areāli ir būtiski pavirzījušies uz ziemeļiem kopš 2000. gada sākuma.

3 Sugas ar neskaidru statusu – drīzāk vienā vai otrā grupā, bet trūkst datu

Jaunas sugas Latvijas faunā

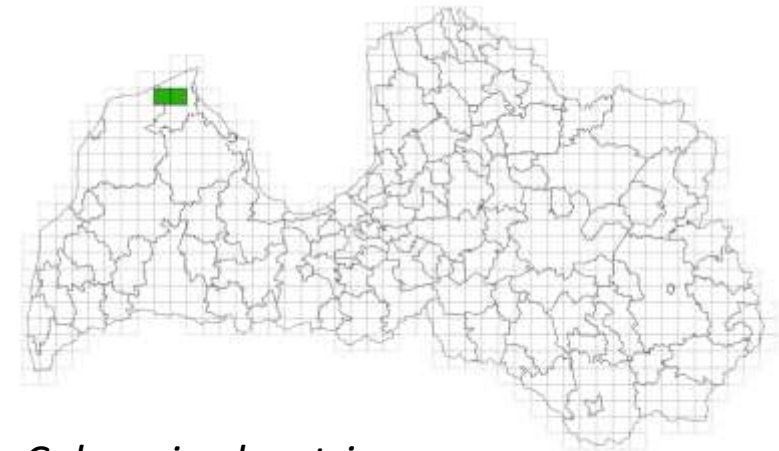
1 Iepriekš Latvijā visnotaļ garantēti sastopamas, bet pētnieku zemās aktivitātes vai citu faktoru dēļ nekonstatēta sugas

2 ‘Ekspansijas sugas’, kam pēc visa spriežot areāli ir būtiski pavirzījušies uz ziemeļiem kopš 2000. gada sākuma.

3 Sugas ar neskaidru statusu – drīzāk vienā vai otrā grupā, bet trūkst datu

Hypsoloecus visci

Calocoris alpestris

Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

Vairogblakts *Dybowskyia reticulata*

Marita Krūze, 12.06.2022, Jumpravas apk.

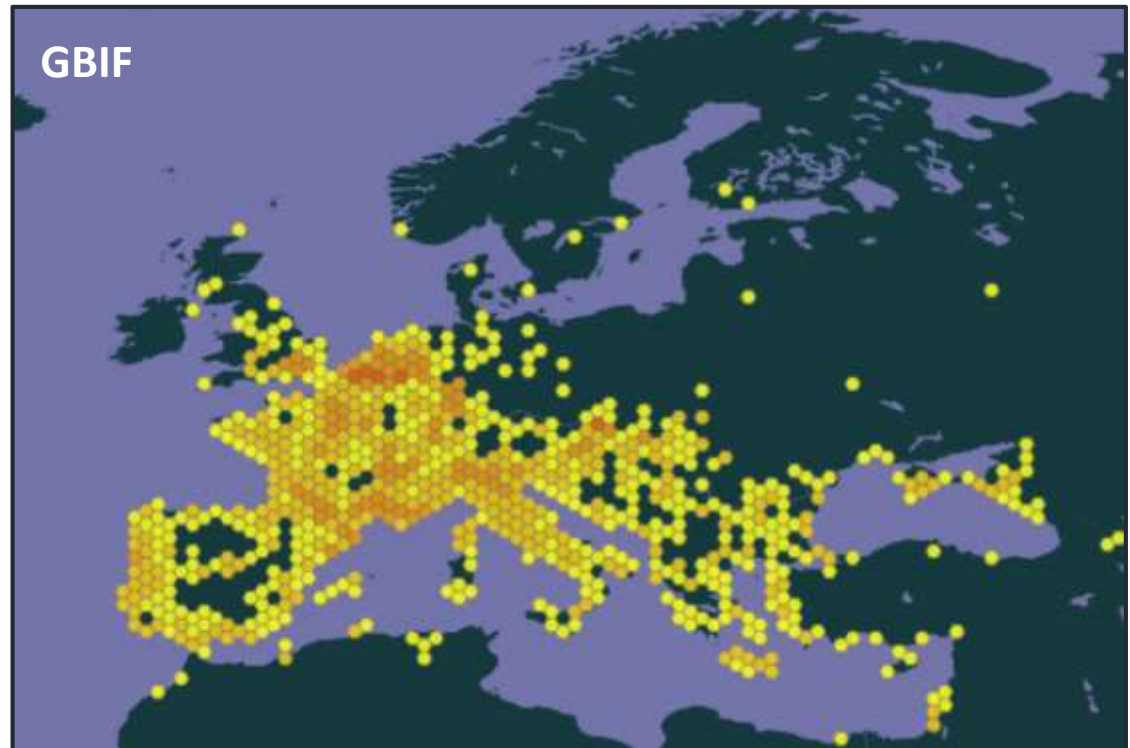

Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

Vairogblakts *Nezara viridula*

Pauls Vasks, 08.11.2020, Duntē apk.

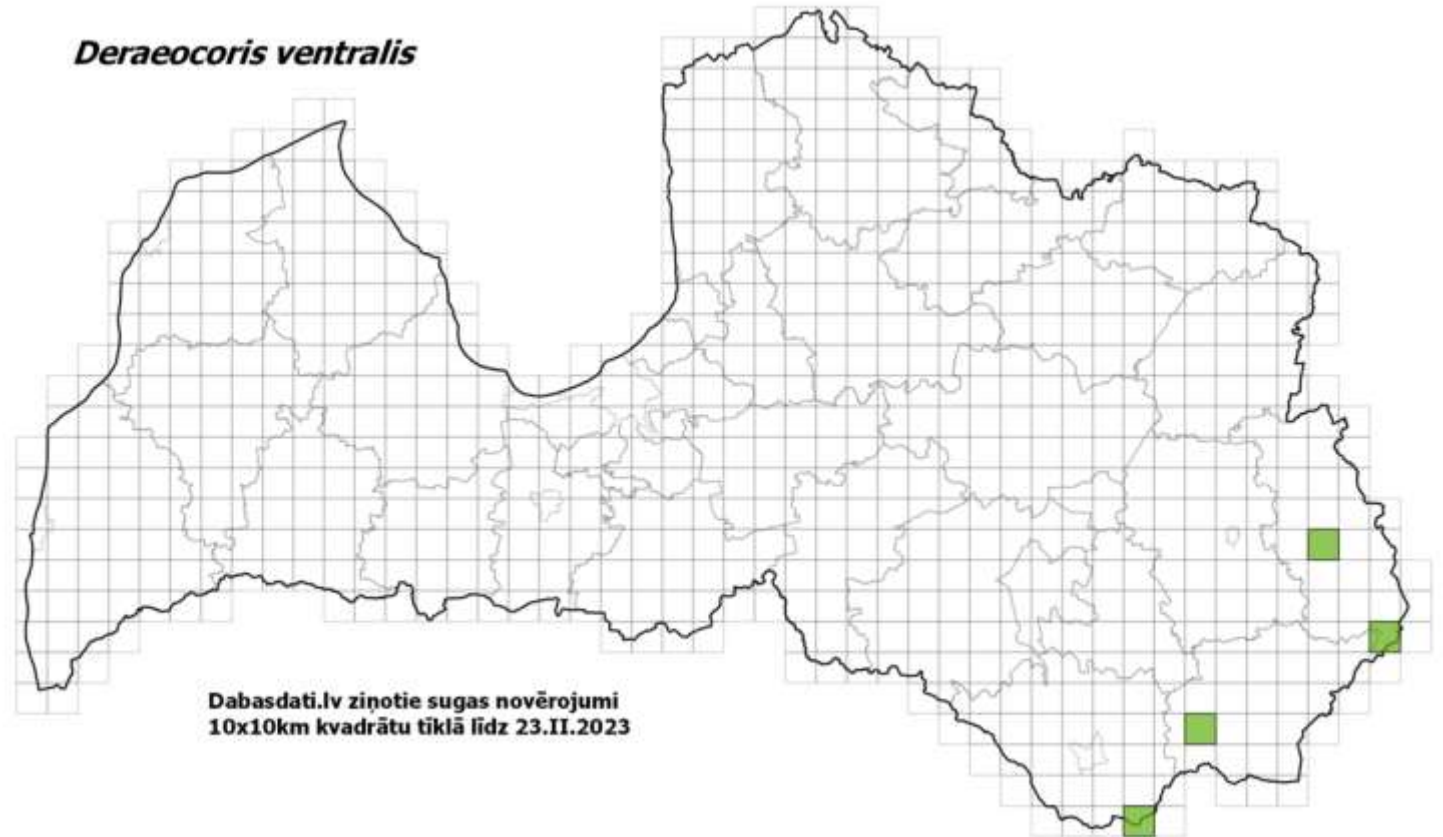
Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

Mīkstblakts *Deraeocoris ventralis*

Kārlis Freibergs, Laura Taube, 24.07.2020.,
Krāslavas apk.

Deraeocoris ventralis

Dabasdati.lv ziņotie sugas novērojumi
10x10km kvadrātu tīklā līdz 23.II.2023

Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

Zemesblakts *Heterogaster cathariae*

Laima Birziņa, 14.08.2022., Ādaži

Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

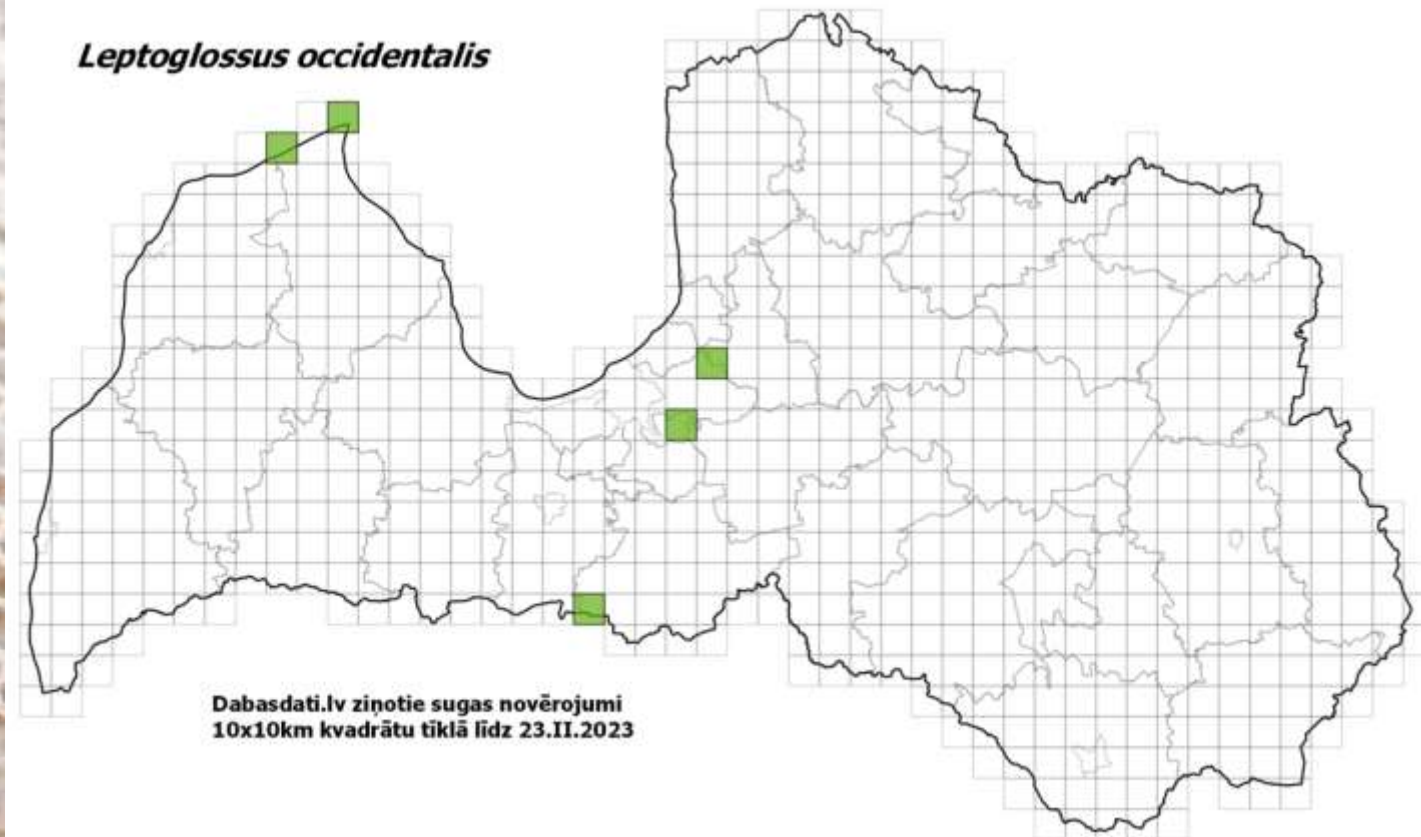
Ornamentblakts *Leptoglossus occidentalis*

Lilita Vanaga, 03.10.2020., Salaspils

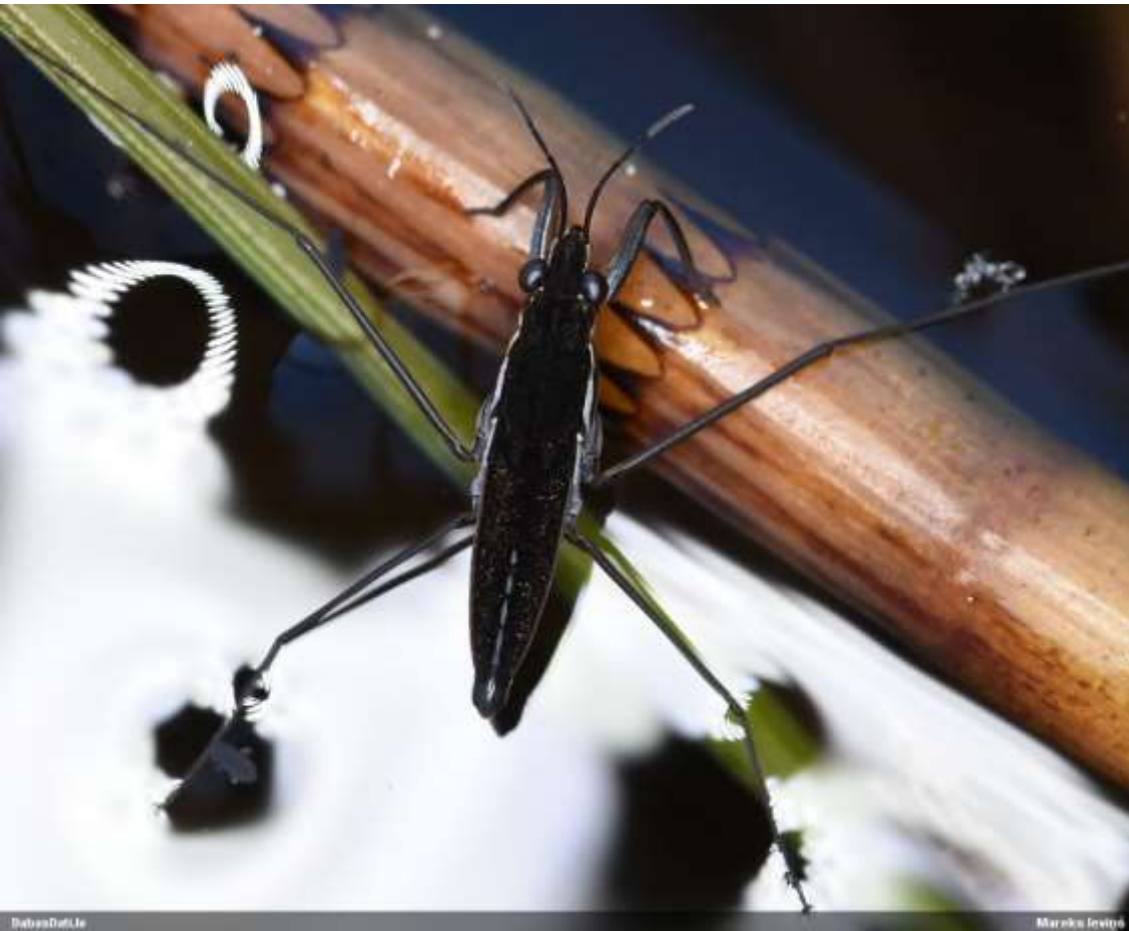

DabasDati.lv

Lilita Vanaga

Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

Ūdensmērītājs *Gerris sphagnetorum*

Mareks Ievičs, 21.04.2019., Pēterezers

Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

Bruņublakts *Eurygaster austriaca*

Mareks Ieviņš, 16.05.2021., Mēlnsils

Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

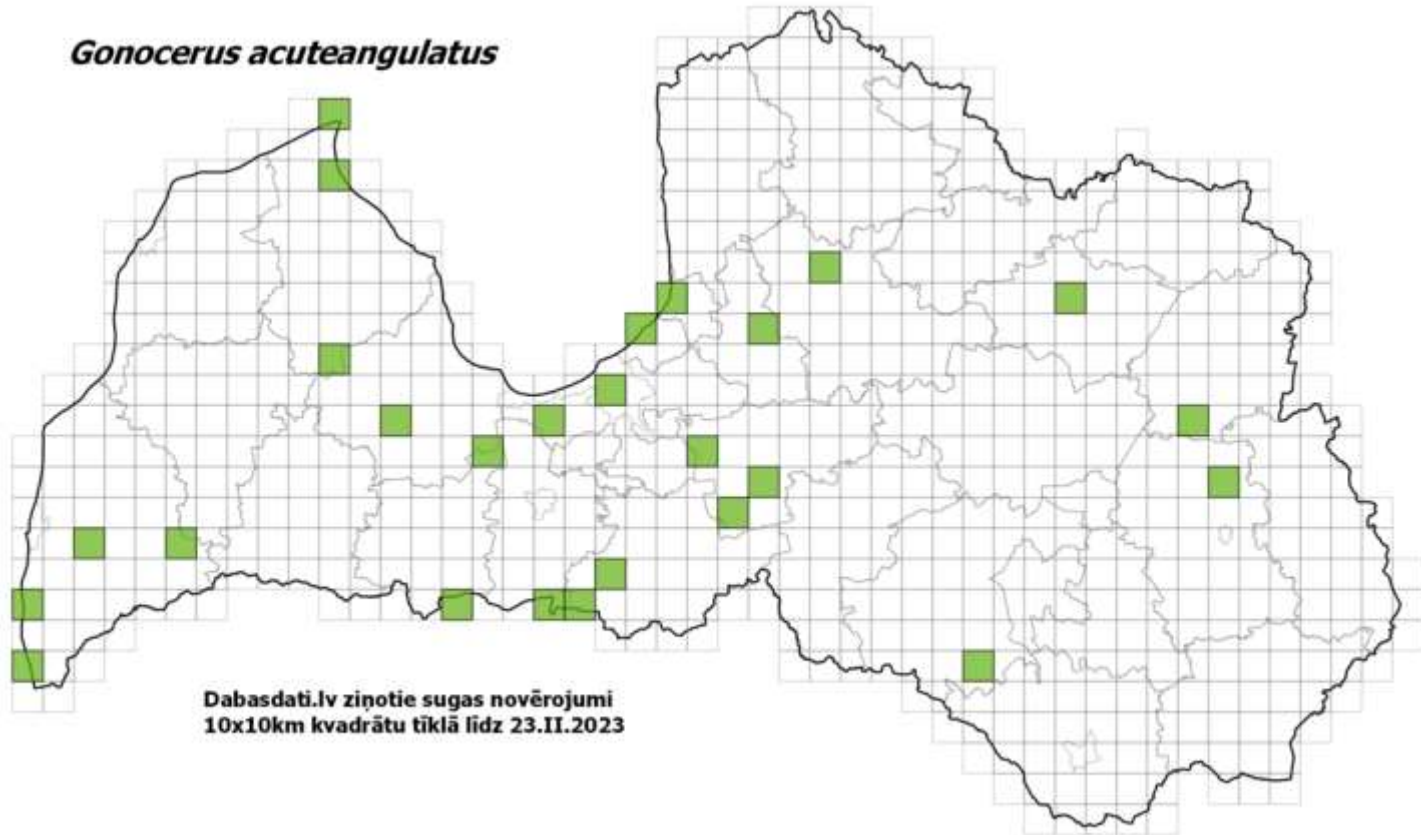

Ornamentblakts *Gonocerus acuteangulatus*

Valda Ērmāne, 20.08.2016., Svitenes apk.

Gonocerus acuteangulatus

Dabasdati.lv ziņotie sugas novērojumi
10x10km kvadrātu tīklā līdz 23.II.2023

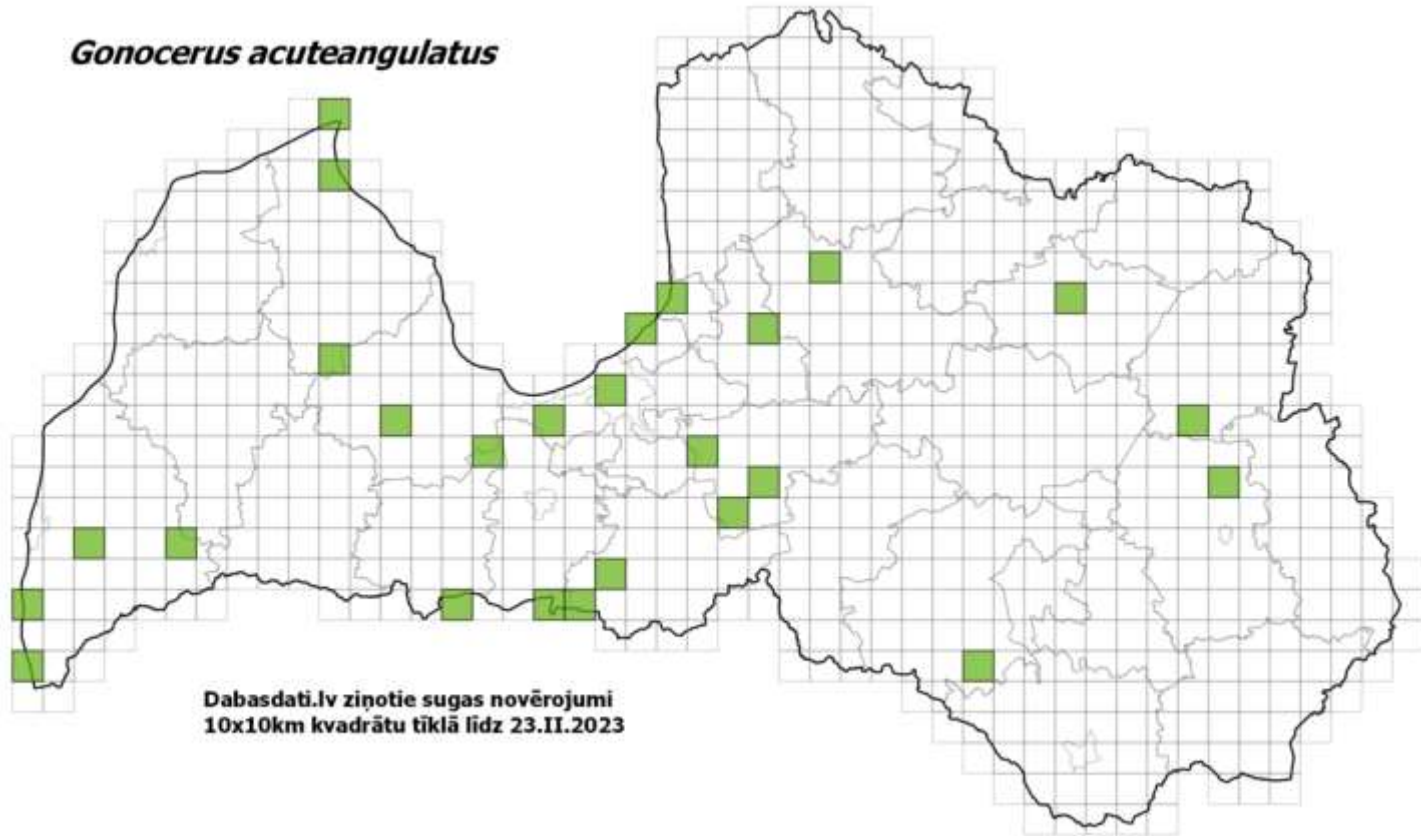
Daži interesantākie jauno sugu atradumi DD

Sugu izplatības skaidrošana
jeb izplatības karšu
'zīmēšana' ir Dabasdati.lv
viena no lielākajām
pievienotajām vērtībām!

Ornamentblakts *Gonocerus acuteangulatus*

Valda Ērmāne, 20.08.2016., Svitenes apk.

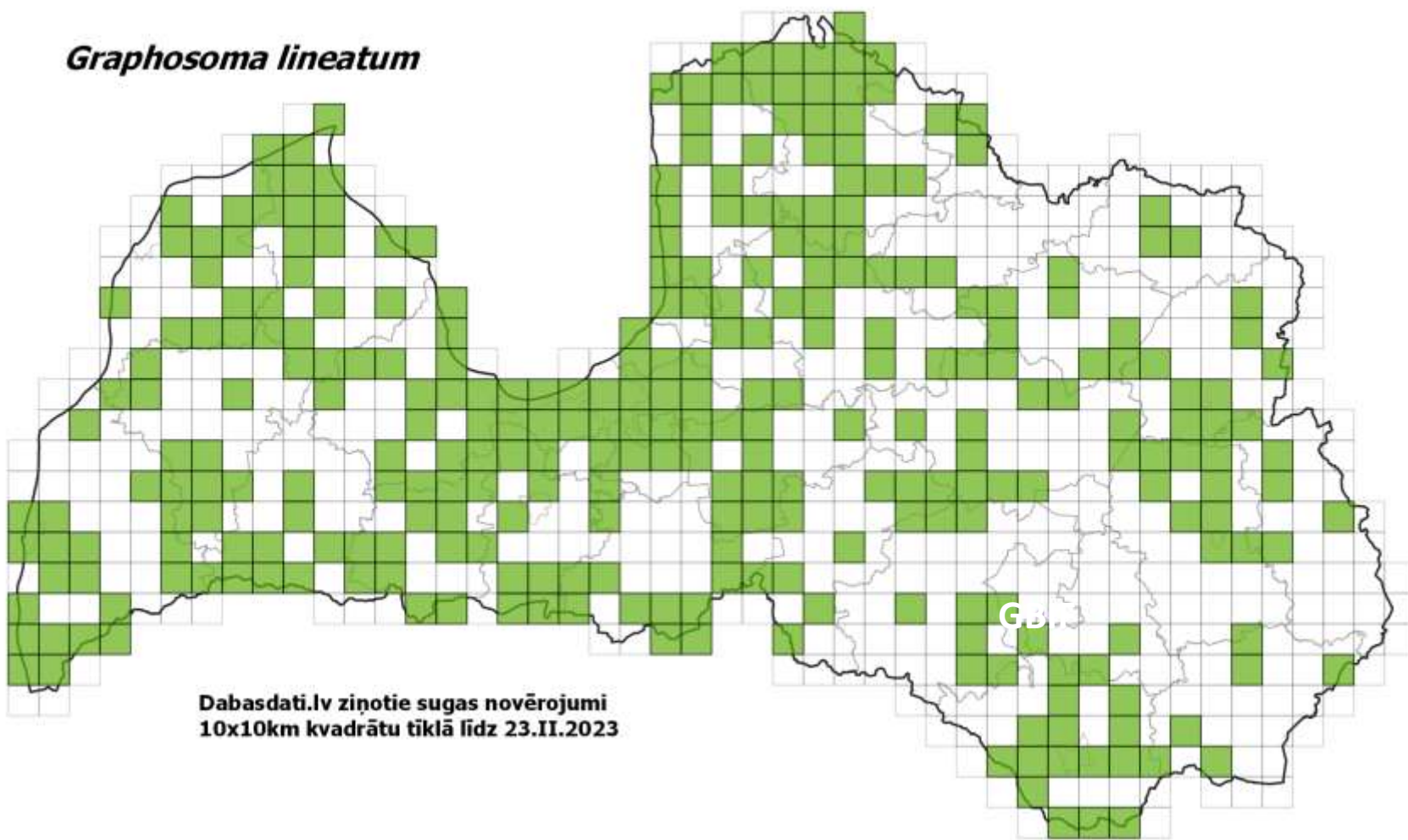
Gonocerus acuteangulatus

Dabasdati.lv ziņotie sugas novērojumi
10x10km kvadrātu tīklā līdz 23.II.2023

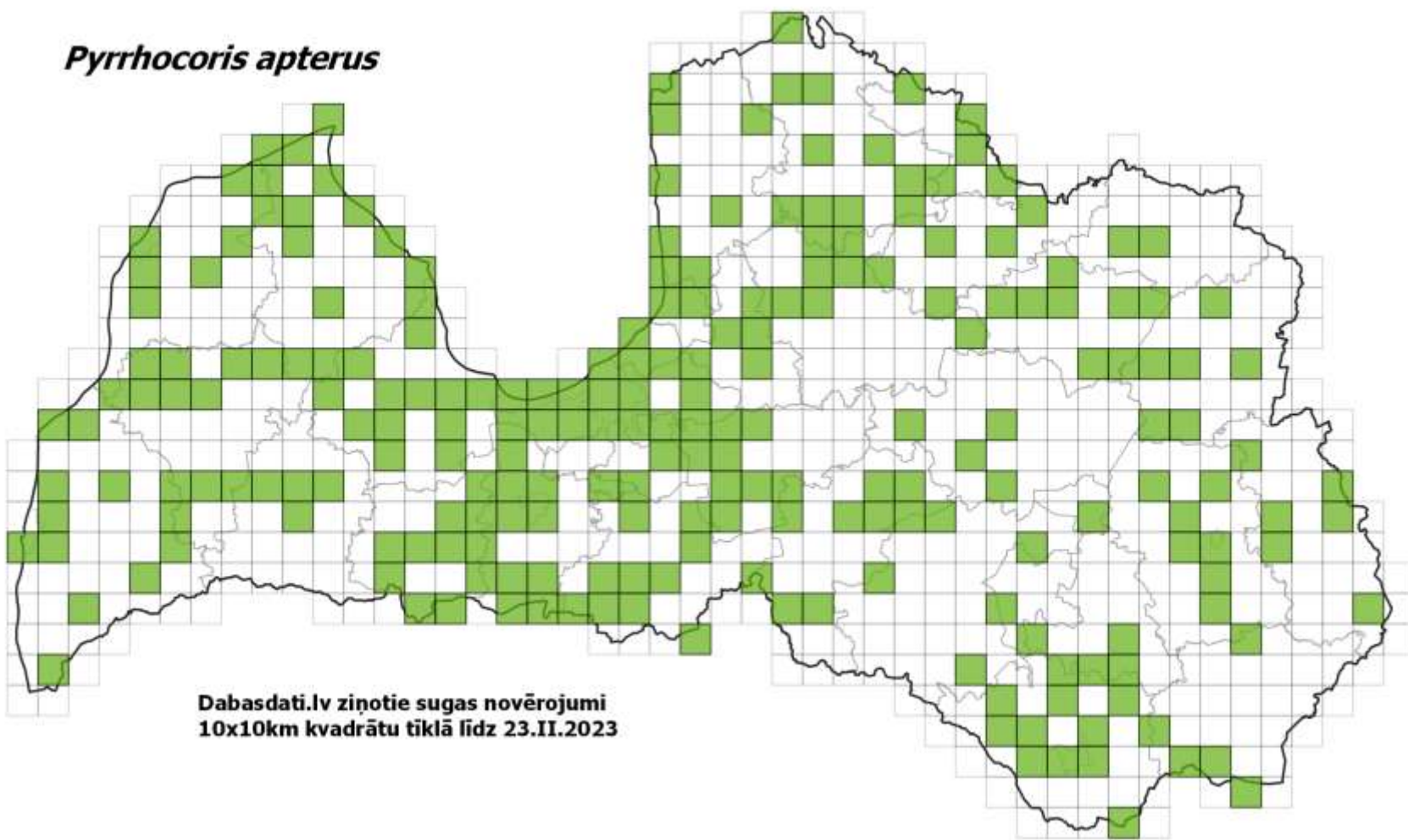
Sugu izplatību kartes

Graphosoma lineatum

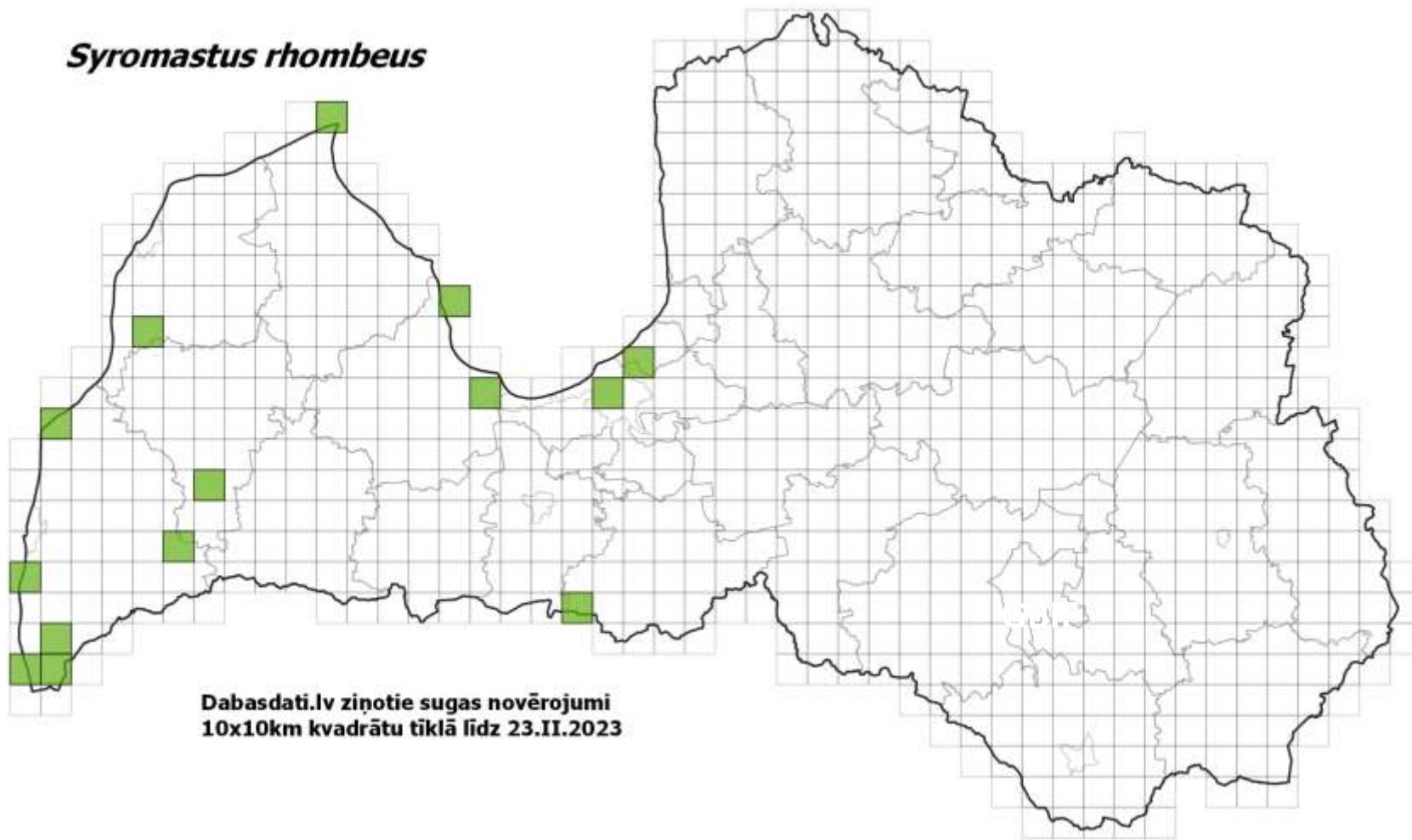
Sugu izplatību kartes

Pyrrhocoris apterus

Sugu izplatību kartes

Syromastus rhombeus

Sugu izplatību kartes – ‘problēmas’

Attiecas ne tikai uz blaktīm, bet arī vairāk vai mazāk arī uz citām kukaiņu grupām.

1a Pēc foto ne vienmēr visas sugas var atpazīt, jo rakurss nav piemērots, nepietiek detalizācija utml.;

1b Pēc foto nevar vispār atpazīts – nepieciešams ievākts eksemplārs;

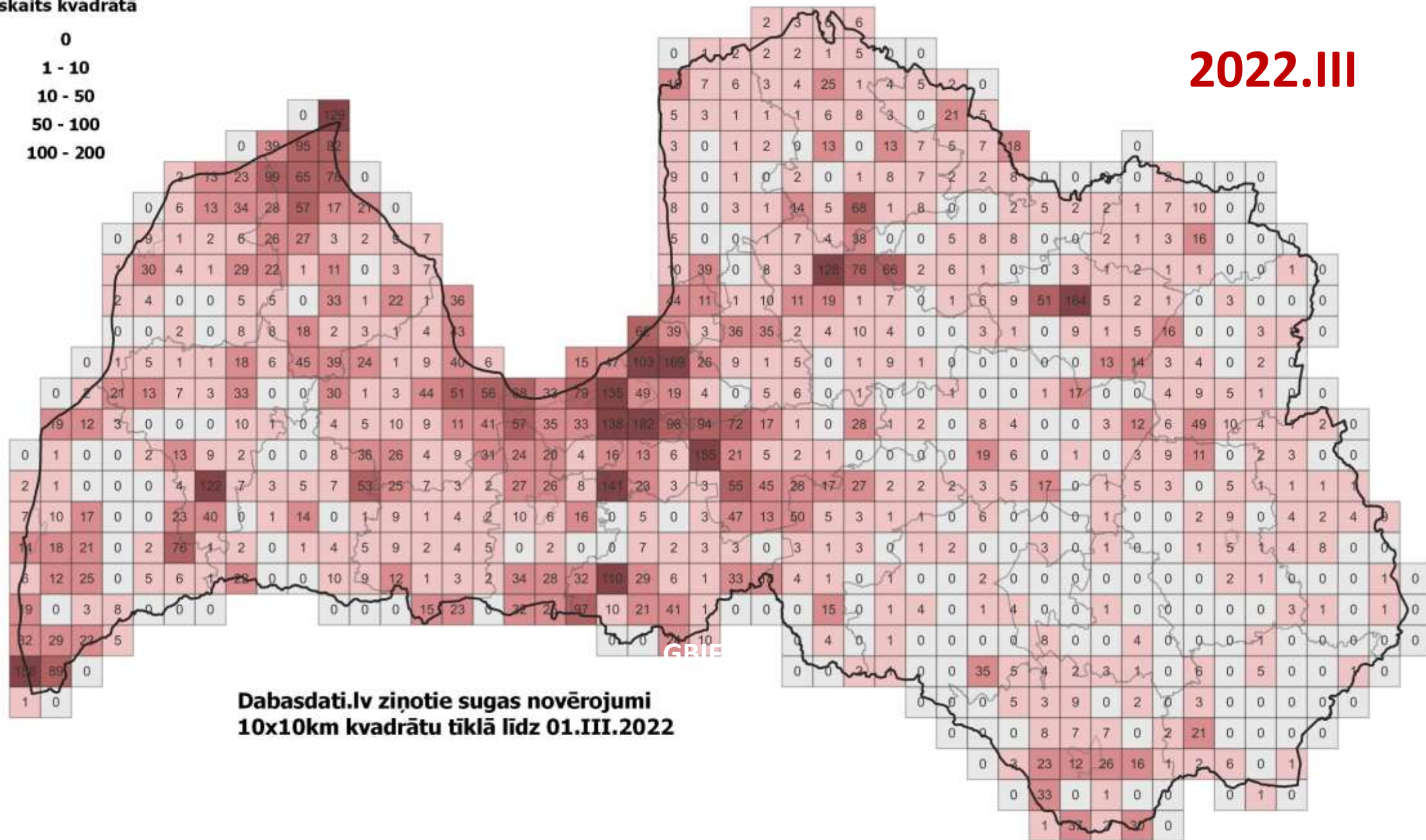
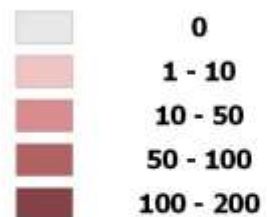
2 Sugas apdzīvo ‘specifisku’ dzīves vidi, ko jāapseko ar konkrētu mērķi – piemēram, ūdensblaktis;

3 Daļa sugu ir ļoti sīka izmēra un/vai ar slēptu dzīvesveidu – grūti atrast, pat speciāli meklējot, un sarežģīti fotografēt (1a);

4 10x10 km kvadrātu tīkls ir pārāk smalks, jo pētnieku/entuziastu vienmēr būs ‘par maz’;

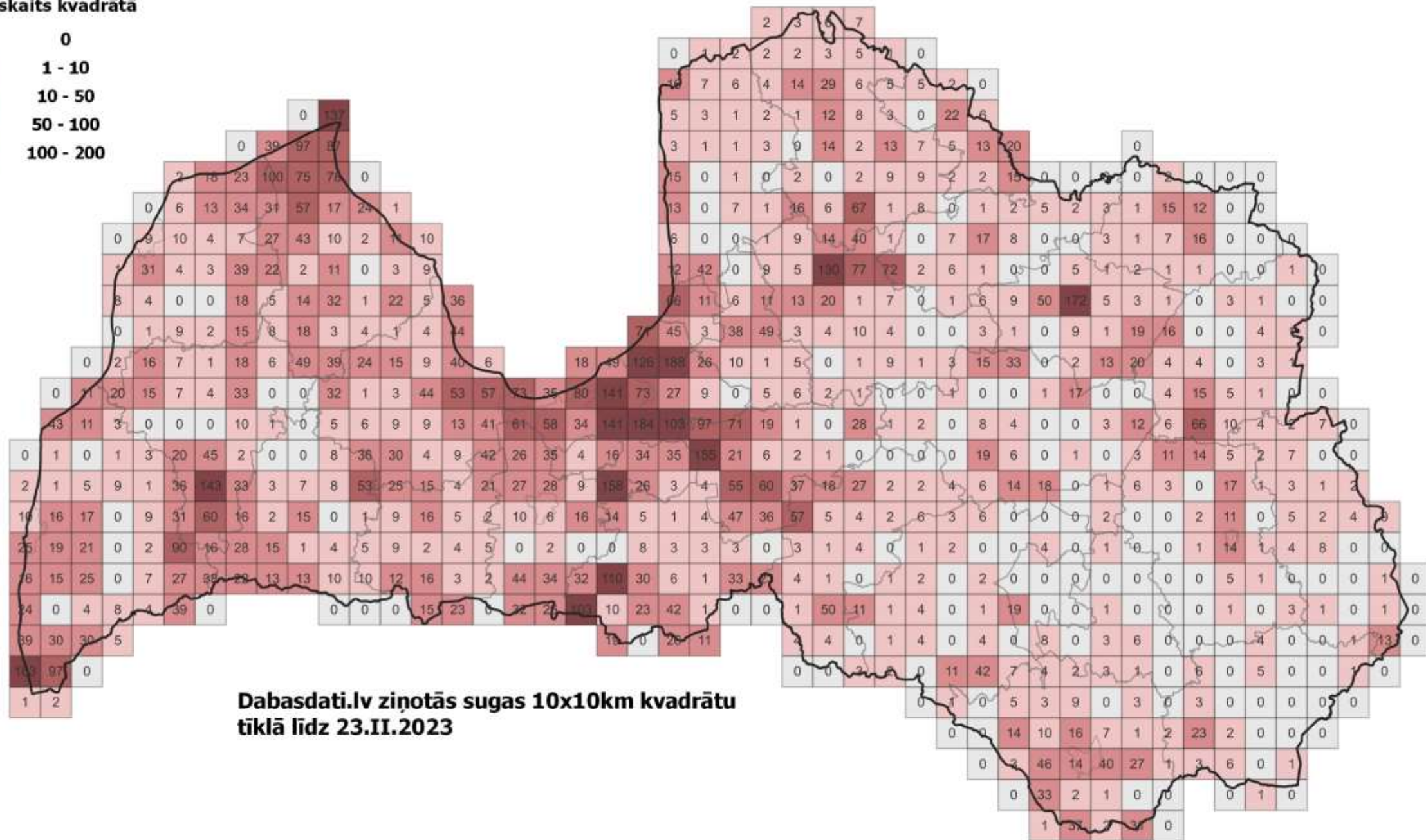
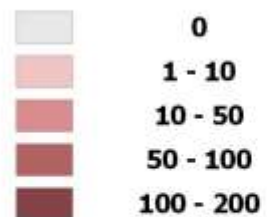
5 Nav pati vieglākā grupa ‘iesācējiem’ kukaiņu vērošanas hobijs.

Sugu skaits kvadrātā

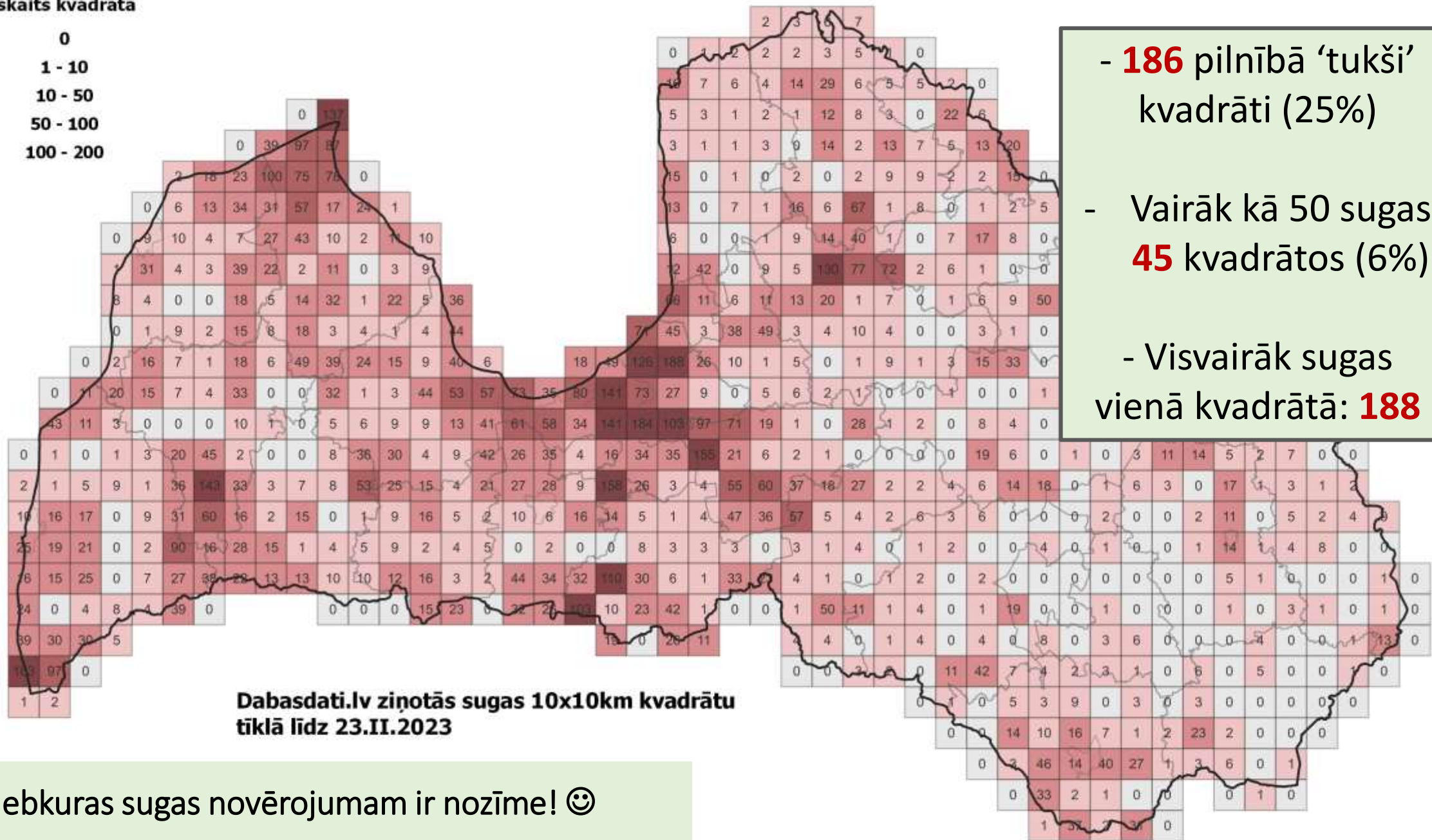
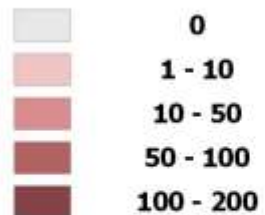
Dabasdati.lv ziņotie sugas novērojumi
10x10km kvadrātu tīklā līdz 01.III.2022

Sugu skaits kvadrātā

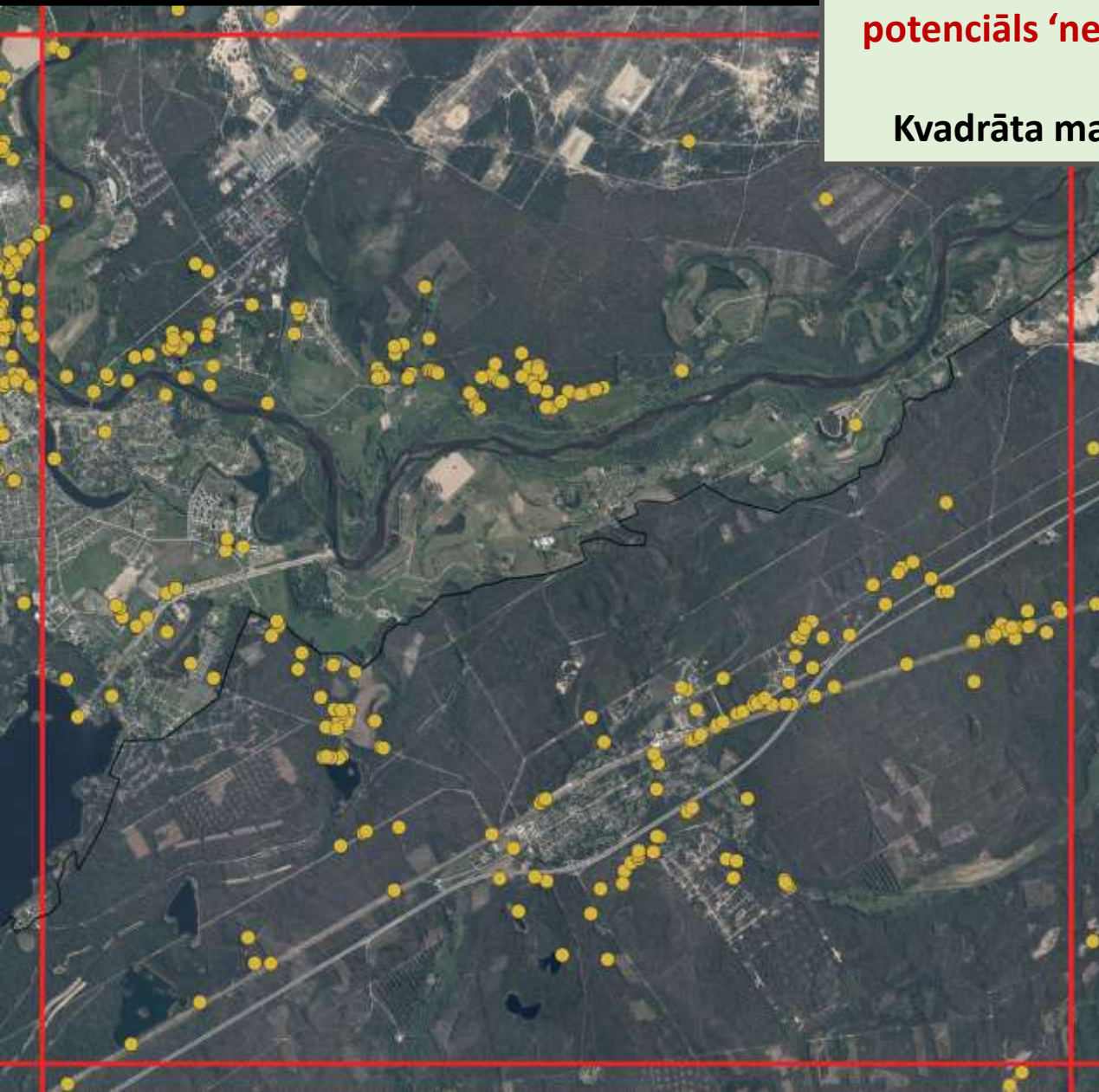
Dabasdati.lv ziņotās sugas 10x10km kvadrātu
tīklā līdz 23.II.2023

Sugu skaits kvadrātā

Jebkuras sugas novērojumam ir nozīme! ☺

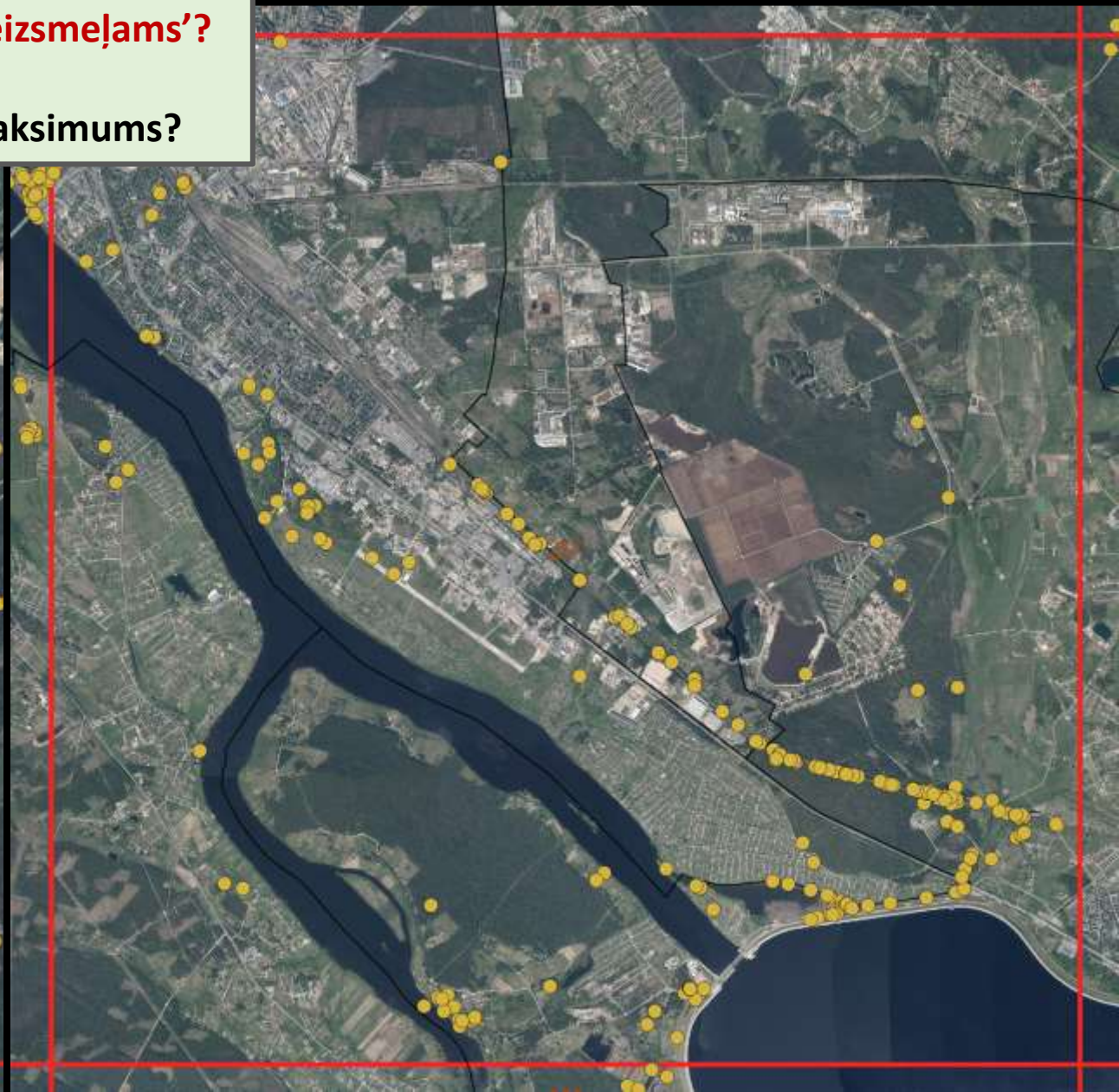
270 kv. – 188 sugas

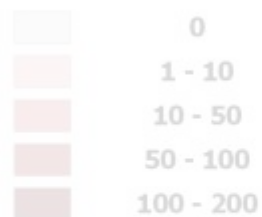
Pat šādos 'pilnos' kvadrātos
daudz neapsekotu vietu –
**viena 10x10 kvadrāta
potenciāls 'neizsmeļams'?**

Kvadrāta maksimums?

257 kv. – 184 sugas

Sugu skaits kvadrātā

Bet, plānojot, braucienus var arī vienkārši 'tēmēt' uz kādu tukšāku laukumu - kas būtu jebkas, kur zem 20 sugām, piemēram.

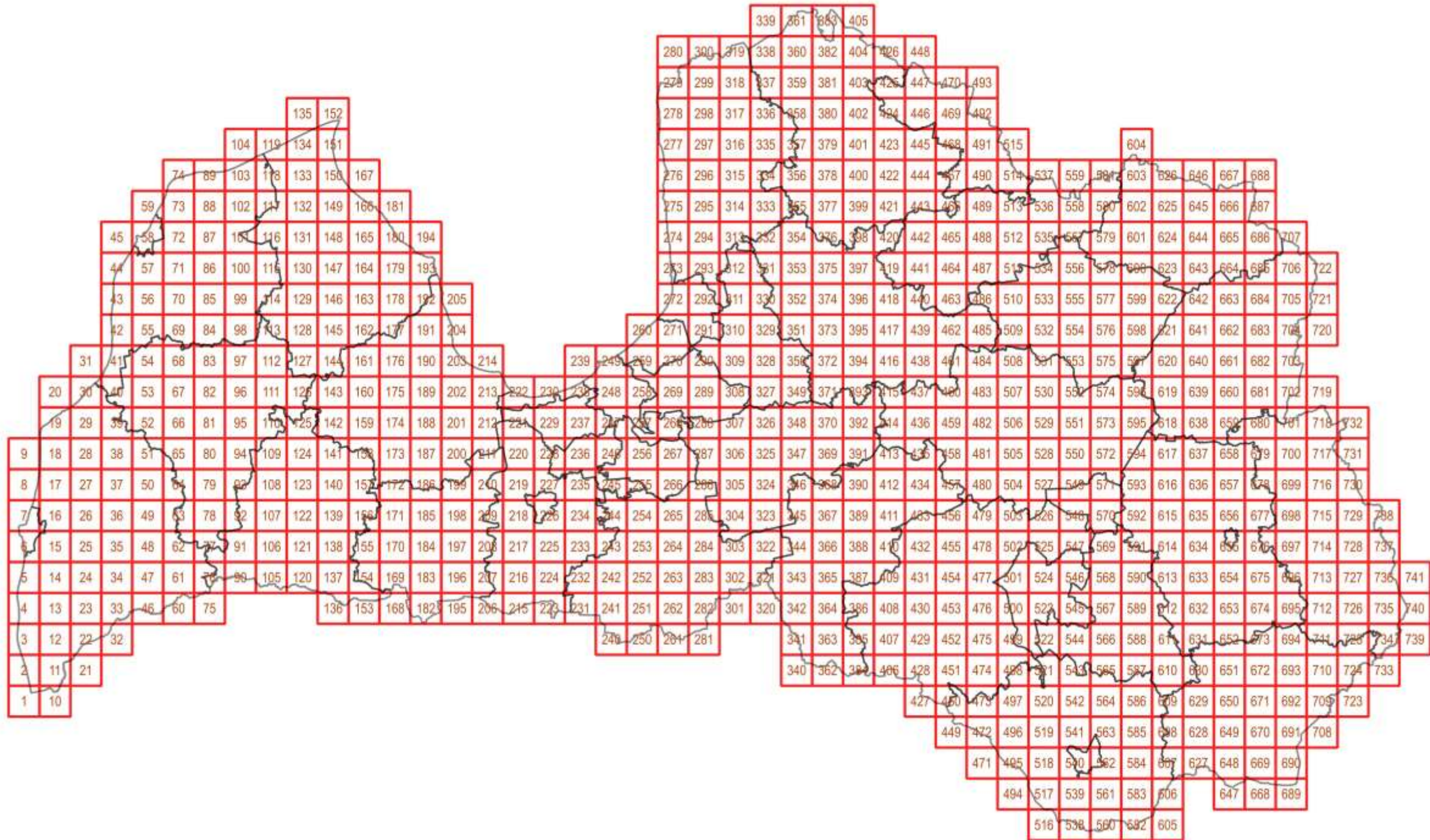
Dabasdati.lv ziņotās sugas 10x10km kvadrātu tīklā līdz 23.II.2023

6a

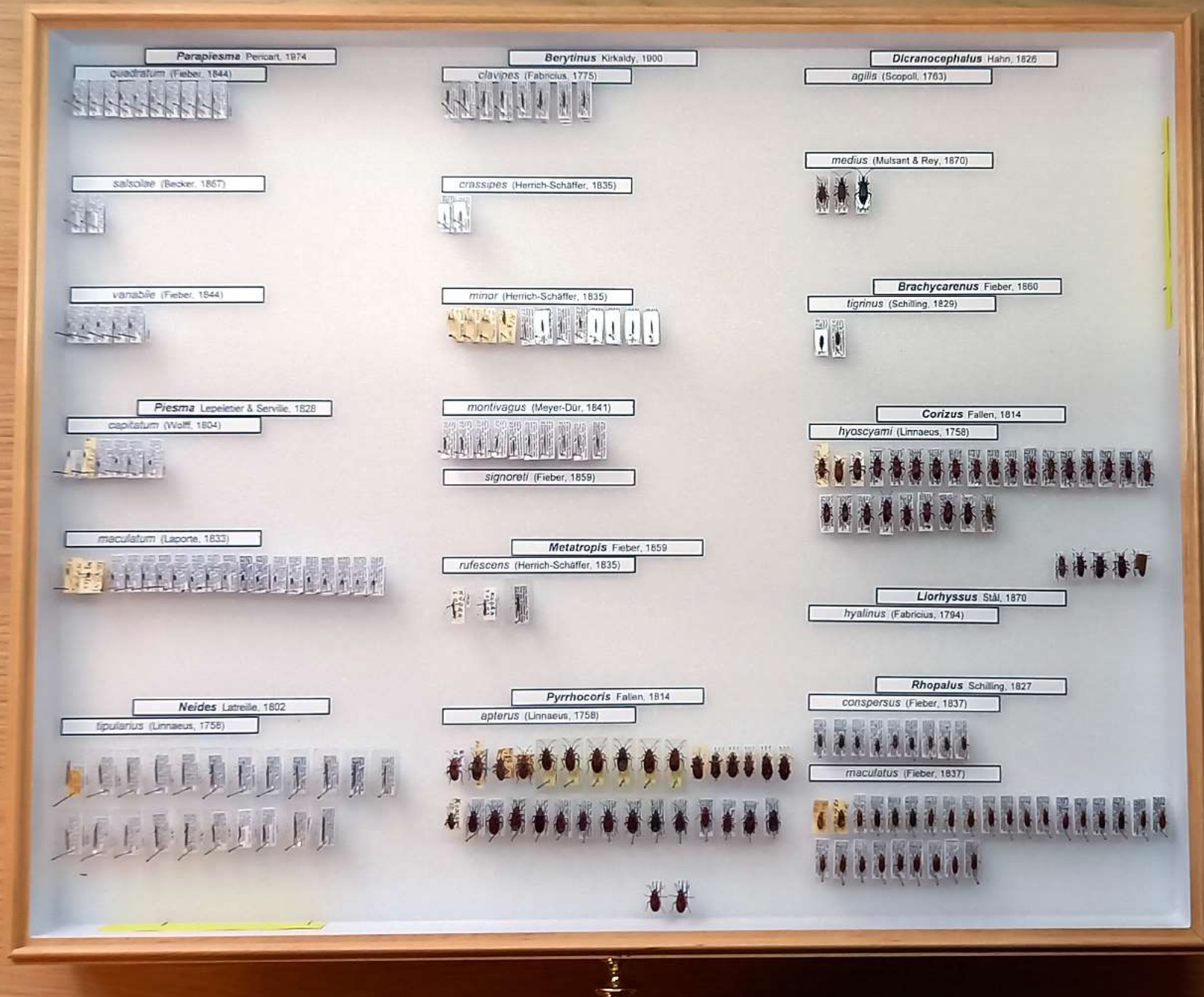
Pašreizējā 'formātā' trūkstošo sugu meklēšana 10x10 kvadrātos ir diezgan 'manuāls' darbs, kas, protams, ir sarežģītāk un ne vienmēr motivē tam aktīvi pievērsties.

6b

10x10 km kvadrātu tīkls atšķiras no Dabasdati.lv aplikācijā lietotā 5x5km tīkla, robežās grūtāk orientēties.

F2	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	
1						VISI NOVĒROJUMI KVADRĀTĀ Dabasdati.lv:							
2		KV_ID	Zinājumu skaits no lv	SUGAS KVADRĀTĀ:	188	Suga latīniski	Datums	Novērotājs	KV_ID	Novērojuma saite			
3		270	↓	ACANTHOSOMATIDAE		Acalypta marginata	01.07.2019	Uģis Piterāns	270	nbgkitiuv9fska40rsices4rp5			
4		↑ Ierakstīt Nr. un nospiest ↓	105	Acanthosoma haemorrhoidale		Acalypta sp.	04.06.2021	Uģis Piterāns	270	bafb98e5ab609a6b7469ca62b069938e			
5		ATLASĪT	20	Cyphostethus tristriatus		Acanthosoma haemorrhoidale	17.09.2015	Viesturs Vintulis	270	ss239bb0h903eji98bg388orb6			
6			9	Elasmostethus brevis		Acanthosoma haemorrhoidale	03.06.2020	Laima Birziņa	270	td11ftq6bqljudrhfl27ft0194			
7			105	Elasmostethus interstinctus		Acanthosoma haemorrhoidale	31.08.2022	Ilgonis Šteinbergs	270	7ueojbfc3n2ifg3qq4kev45u95			
8			23	Elasmostethus minor		Acompus rufipes	05.07.2022	Laima Birziņa	270	8qsa896n7mjacgbcajjalmi1e5			
9			118	Elasmucha ferrugata		Adelphocoris lineolatus	09.07.2020	Laima Birziņa	270	j1v3gjp24og4b0bkqe2e3t4m63			
10			36	Elasmucha fieberi		Adelphocoris lineolatus	09.07.2020	Laima Birziņa	270	37l75859b3oc3epa70nchjaa2			
11			312	Elasmucha grisea		Adelphocoris lineolatus	10.08.2020	Laima Birziņa	270	gn8g02lk96e62efogbjjq8sc32			
12				ALYDIDAE		Adelphocoris lineolatus	14.07.2021	Uģis Piterāns	270	e241a8690a0958ee987af2db7c993d45			
13			33	Alydus calcaratus		Adelphocoris lineolatus	31.07.2021	Ieva Mārdega	270	5e9bd5fd4e1ae456aab77473de9c1c22			
14				ANTHOCORIDAE		Adelphocoris lineolatus	24.07.2022	Laima Birziņa	270	9msh9s1jokq4qrram1qqsqobr6			
15			2	Acompocoris pygmaeus		Adelphocoris lineolatus	28.07.2022	Laima Birziņa	270	7emotmrqq3qf226qad973401			
16			8	Amphiareus obscuriceps		Adelphocoris quadripunctatus	30.07.2014	Viesturs Vintulis	270	9b9q41p20hf2vm86jr5agfdhu0			
17			4	Anthocoris amplipollis		Adelphocoris quadripunctatus	09.07.2020	Laima Birziņa	270	p56hk9k3r03s2011obod29e966			
18			2	Anthocoris butleri		Adelphocoris quadripunctatus	28.07.2022	Laima Birziņa	270	78mth6tolmtgdkpe6tf8ekdf26			
19			15	Anthocoris confusus		Adelphocoris seticornis	06.07.2019	Laima Birziņa	270	81b73olqjl31k90dvk73kne2n5			
20			13	Anthocoris gallarumulmi		Adelphocoris seticornis	06.07.2019	Laima Birziņa	270	ln2shrk9eltcih8a7oao9nipl6			
21			1	Anthocoris minki		Adelphocoris seticornis	03.07.2020	Laima Birziņa	270	pr12ssm7ipdpvhavvr64gioop7			
22			3	Anthocoris nemoralis		Adelphocoris seticornis	09.07.2020	Laima Birziņa	270	76i4upst8aq5qf1q94hgetfgi0			
23			129	Anthocoris nemorum		Adelphocoris seticornis	09.07.2020	Laima Birziņa	270	70k2vsa4i5cudmj4fold6m7sb0			
24			3	Anthocoris simulans		Adelphocoris seticornis	14.07.2021	Uģis Piterāns	270	cf3fd3560914b3b6f281d0526ba6f046			
25			2	Dufouriellus ater		Adomerus biguttatus	03.04.2021	Laima Birziņa	270	m6ifv3kcqpi68m182r26nmur37			
26			3	Elatophilus nigricornis		Adomerus biguttatus	14.07.2021	Uģis Piterāns	270	a5f707f8f66f4a48ef986ff4c0714d3c			
27			2	Elatophilus stigmatellus		Adomerus biguttatus	05.07.2022	Laima Birziņa	270	b2cm64a0f4ms88gehub04va380			
28			0	Lyctocoris campestris		Aelia acuminata	22.03.2019	Uģis Piterāns	270	5a0615031f55e19bce1fd238ba80c890			
29			2	Orius agilis		Aelia acuminata	25.05.2019	Uģis Piterāns	270	2176a1be0ee1b0b5bdd11dc35e9ac775			
30			0	Orius horvathi		Aelia acuminata	10.08.2019	Laima Birziņa	270	463f19olk71mru2ibv6mqtjcv2			
31			1	Orius laticollis		Aelia acuminata	16.10.2019	Laima Birziņa	270	g6teqbgdjd5dlqakbktvhp7ua0			
32			7	Orius majusculus		Aelia acuminata	28.05.2020	Laima Birziņa	270	nibilkq5b2f1pl42hcul6lqa4			

LNDM blakšu kolekcija lielā mērā tiek papildināta arī pateicoties Dabasdati.lv – gan tiešā veidā (atsevišķi citu cilvēku ievāktie eksemplāri tiek nodoti muzejam), gan netiešā (pieaug kopējais zināšanu apjoms par sugu izplatību, apdzīvotajiem biotopiem utt.).

LNDM BLAKŠU KOLEKCIJĀ:

465/536

~87%

Dabasdati.lv kopējais ieguldījums ir praktiski neatsverams, jo vienam pētniekam nav nekādu teorētisku iespēju apsekt visu Latvijas teritoriju – jo vairāk acu pāru skatās dabā, jo vairāk atklājumu (pat ja arī nejaušu)!

**PALDIES PAR
UZMANĪBU!**

